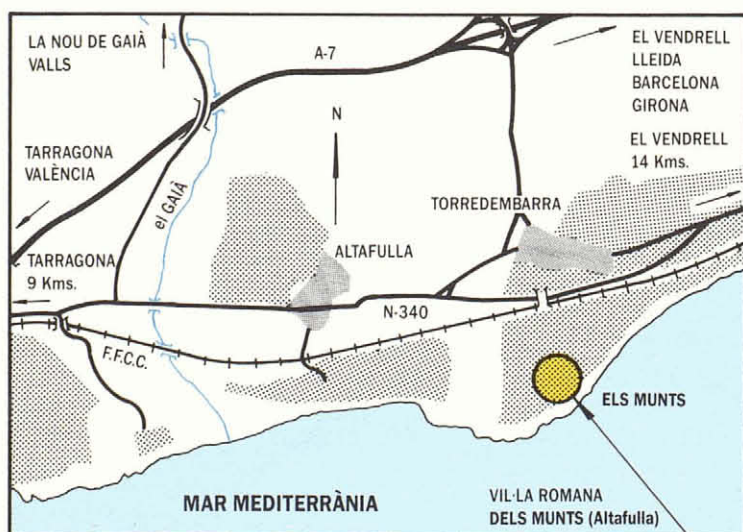

Vil·la romana dels Munts

Denominació:
Vil·la romana dels Munts

Terme municipal:
Altafulla

Comarca:
el Tarragonès

Cronologia:
segles I-VI d.C.

L'ocupació del territori extraurbà, en època romana, s'articulava a base d'explotacions agrícoles amb una parcel·lació generalment ben definida, el centre de les quals eren les *villae*, conjunt de construccions destinades a resoldre les necessitats que plantejava una activitat agrícola i la funció —que també tenien— de segona residència. Una de les *villae* més ben conservades i més interessants del Principat és la dels Munts, situada en una petita elevació al costat del mar, entre les platges de Torredembarra i d'Altafulla.

L'existència de restes antigues en el turó esmentat és coneguda des de molt antic i documentada des del Renaixement (Ll. Pons d'Icart, 1572). Des d'aleshores molts han estat els autors que li han dedicat comentaris, però no fou fins l'any 1967 que començà l'excavació del conjunt. Lamentablement però, la publicació dels resultats d'aquesta tasca encara no és una realitat. Les restes dels Munts foren declarades conjunt històrico-artístic l'any 1979 (Reial Decret 529/1979, de 2 de febrer de 1979), i els terrenys on es troba passaren a propietat de l'Estat. Actualment és la Generalitat de Catalunya, mitjançant el Museu Nacional Arqueològic de Tarragona, qui s'ocupa de la gestió. Darrerament, gràcies a un acord entre la Generalitat i el Ministeri de Cultura, es treballa en el projecte de reconversió dels Munts en un gran parc arqueològic.

Si bé no s'ha excavat la globalitat del conjunt, es pot determinar que l'edifici es trobava articulat al voltant d'un llarg corredor, en forma de L, que comunicava les ales més

allunyades de la casa. Al voltant d'aquest corredor es disposaven les diverses dependències de la mansió. Un dels aspectes més característics de la vil·la és l'existència de tres complexos termals —dos formant part de la construcció principal mateixa i un de tercer a la platja—. Les anomenades «Termes superiors», que es troben al costat nord, són les menys conegudes; les del costat sud, però, es troben en un excel·lent estat de conservació i la seva excavació proporciona importants materials, especialment un conjunt d'escultures de gran vàlua.

A aquest conjunt termal s'entrava des d'una sala quadrangular —situada a l'extrem inferior del corredor— des de la qual es passava al *frigidarium* que disposava de tres piscines. Les restes del *caldarium* i les del forn utilitzat per al funcionament d'aquest també es conserven, i així mateix una *letri-*

na que formava part de l'establiment. La manca de dades estratigràfiques exactes no permet, fins ara, de determinar si els tres conjunts termals funcionaren contemporàniament, la qual cosa és improbable. Les termes de la platja són més petites i es troben arran del mar, que feia les funcions de *frigidarium*.

Un element característic d'aquest monument és l'existència de grans i nombrosos dipòsits, necessaris per al funcionament dels establiments termals i també per a les necessitats agrícoles i de la casa mateixa.

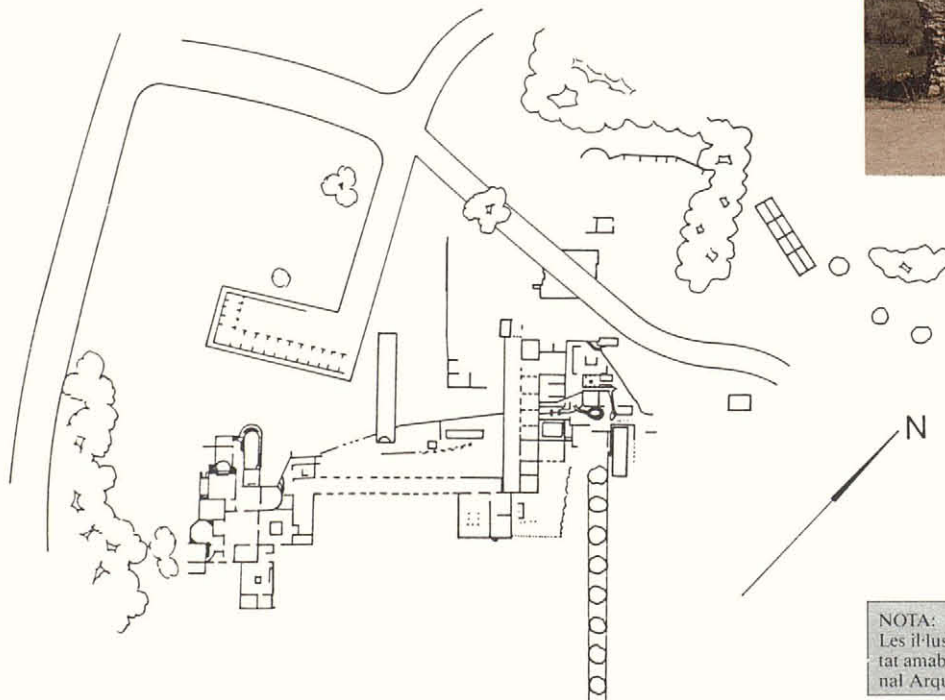
Tot fa pensar que, basant-se en les dades proporcionades pels materials recuperats, la vil·la fou construïda a mitjan segle I de la nostra era i que existí, més o menys transformada, fins als segles V-VI. Cal tenir present, però, les evidències que parlen d'un gran incendi que l'afectà a mitjan segle III i la rea-

lització d'importantes obres de remodelatge al començament del segle IV.

Curiosament coneixem el nom d'un dels propietaris de la vil·la: Caius Valerius Avitus; les excavacions permeteren de recuperar un dels seus segells personals. D'aquest ciutadà romà sabem que era un alt funcionari imperial i que fou destinat a *Tarraco* per disposició de l'emperador Antoni Pius (138-161 d.C.). Aquesta és una bona prova que en època alto-imperial fou residència, més o menys habitual, de grans personatges, que vivien a *Tarraco* però que devien passar grans temporades en aquesta esplèndida mansió dotada del luxe i de les comoditats necessàries.

VIL·LA ROMANA
DELS MUNTS (Aitafulla)

Comarca del Tarragonès

NOTA:
Les il·lustracions d'aquesta fitxa han estat amablement cedides pel Museu Nacional Arqueològic de Tarragona.